

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор

. V—XXIV

К. МАРКС

ИКОНОМИЧЕСКИ РЪКОПИСИ ОТ 1857—1859 ГОДИНА

Част първа

БАСТИА И КЕРИ	3 — 14
УВОДНИ БЕЛЕЖКИ	3 — 9
ГЛАВА XIV: ЗА РАБОТНАТА ЗАПЛАТА	9 — 14
УВОД	. 15 — 44
1. ПРОИЗВОДСТВО, ПОТРЕБЛЕНИЕ, РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ, РАЗМЯНА (ОБРЪЩЕНИЕ)	. 15 — 44
1. Производство 15 — 22
2. Общото отношение на производството към разпределението, размяната и потреблението 22 — 33
а) [Потребление и производство]	. 23 — 28
б) Разпределение и производство 28 — 32
с) Накрая, размяна и обръщение, размяна и производство 32 — 33
3. Метод на политическата икономика 33 — 42
4. Производство. Средства за производство и производствени отношения. Производствени отношения и отношения на общуване. Държавни форми и форми на съзнанието в отношенията им с производствените отношения и отношенията на общуване. Правни отношения. Семейни отношения 42 — 44

КРИТИКА НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ИКОНОМИЯ (чернова от 1857—1858 година) -

[Първата половина на ръкописа]

II. ГЛАВАТА ЗА ПАРИТЕ	. 47 — 166
[A] Несъстоятелност на Прудоновата концепция за «Трудовите пари». Парите като необходим резултат от развитието на стоковата форма на продукта]	. 47 — 117
[1] Неразбиране от прудонистите на вътрешната връзка между производството, разпределението и обръщението и главната роля на производствените отношения 47 — 68
[а] Илюзията на прудониста Даримон: погрешно отъждествяване на паричното обръщение с кредита и преувеличаване ролята на банките в регулирането на паричния пазар] 47 — 60
[б] Погрешно обяснение на кризите с привилегированото положение на златото и среброто. Въпросът за конвертабилността на банкнотите в злато и сребро. Невъзможност да се революционизират буржоазните производствени отношения чрез банкови и парични реформи] 60 — 68
[2] Връзката на Прудоновата теория за обръщението с неговата погрешна теория за стойността. Възникване на парите като необходим резултат от развитието на размяната]. 68 — 89
[а] Илюзията на прудонистите за възможността да се премахнат недъзите на буржоазното общество чрез въвеждане на «трудови пари»] 68 — 80
[α] Несъвместимост на «трудовите пари» с нарастването на производителността на труда] 68 — 70
[β] Несъвместимост на «трудовите пари» с реалното различие между стойността и цената на стоките]. 71 — 74
[б] Превръщане на продукта в стока, а стойността на стоката в пари в процеса на размяната]. 74 — 80
[в] Развитие в парите на онези противоречия, които са присъщи на стоковата форма на продукта и на почиващия върху нея капиталистически начин на производство. Възможност за кризи] 80 — 86
[г] Несъвместимост на «трудовите пари» със стоковата форма на продукта] 87 — 89
[3] Обща характеристика на буржоазното общество за разлика от докапиталистическите обществени формации и от бъдещото комунистическо общество] 90 — 93
[4] Овеществяване на обществените отношения в условията на буржоазното общество] 93 — 98
[5] Развитие на паричната форма на стойността в резултат на развитието на размяната. Общественият характер на производ-	

ството в буржоазното общество за разлика от обществения характер на производството при комунизма]	98 — 106
[6] Благородните метали като носители на паричното отношение]	106—117
а) Злато и сребро в сравнение с другите метали	107—112
б) Колебания на съотношението на стойностите на различните метали	112—117
[Б] Стоково-парично обръщение]	117—166
[1] Взаимообусловеност между обръщението на стоките и обръщението на парите	117—119
[2] Трите основни функции на парите в стоково-паричното обръщение и възникващите между тях противоречия]	119—166
а) [Парите като мярка на стойностите]	119—125
б) [Парите като средство за обръщение].	125—134
с) Парите като материален представител на богатството (на трупване на пари)	134—166
[α] Към въпроса за съотношението между разменната стойност и цената. Противоречия между функциите на парите като мярка на стойностите и като средство за обръщение]	134—146
[β] Излизане на парите извън рамките на простото обръщение във функцията им на материален представител на богатството. Парите като самоцел. Парите като платежно средство. Преминаване към парите като капитал]	146—166
[III] ГЛАВАТА ЗА КАПИТАЛА	167—439
[Отдел първи]. Производственият процес на капитала	167—325
[А] Превръщане на пари в капитал	167—227
[1] Простото стоково обръщение в системата на производствените отношения на буржоазното общество. Буржоазно равенство и буржоазна свобода]	167—178
[2] Капиталът като господстващо отношение на буржоазното общество]	178—186
[3] Преминаване от простото стоково обръщение към капиталистическото производство]	186—201
[а] Обръщението и произхождащата от обръщението разменна стойност като предпоставка на капитала	186—191
[б] Разменната стойност, произхождаща от обръщението, предпоставяща му се, съдържаща се в него и умножаваща се посредством труда	191—201
[4] Двамата различни процеса при размяната между капитала и труда	201—227
[а] Уводни бележки]	201—202

[б] Към въпроса за разчленяване изследването за капитала. Капиталът и съвременната поземлена собственост. Преминаване от поземлената собственост към наемния труд. Пазари].	202—209
[в] Размяната между капитала и работната сила	209—221
[г] Трудов процес, включен в капитала	221—227
[Б] Трудовият процес и процесът на увеличаване на стойността	227—265
[1] Превръщане на труда в капитал	227—234
[2] Самонарастването на стойността като необходимо условие на капиталистическото производство]	234—244
[3] Принаденият труд като източник на принадлежната стойност. Историческото предназначение на капитала].	244—249
[4] Проблемата за възникването на принадлежната стойност в историята на буржоазната политическа икономия. Буржоазното богатство като посредник между разменната стойност и потребителната стойност	249—257
[5] Влияние на нарастването на производителната сила на труда върху величината на принадлежната стойност. Намаляване приръста на относителната принадлежната стойност с увеличаването на производителната сила на труда]	257—265
В] Абсолютна и относителна принадлежната стойност	265—325
[1] За нарастването на стойността на капитала. [Грешки и неясности у Рикардо по този въпрос]	265—278
[2] Постоянен и променлив капитал.	278—290
[а] Запазване на стойността на постоянния капитал в процеса на производството]	278—283
[б] Запазване на потребителната стойност на постоянния капитал чрез новия жив труд]	283—290
[3] Съотношението между постоянния и променливия капитал].	290—318
[а] Различната роля на постоянния и променливия капитал при образуването на нормата на печалбата].	290—294
[б] Норма на печалбата и норма на принадлежната стойност].	294—308
[в] Нарастване на постоянната част на капитала по отношение на променливата му част като израз на нарастване производителността на труда]	308—318
[4] Двоката тенденция на капитала: към разширяване на прилагания жив труд и към намаляване на необходимия труд].	318—325
[О т д е л в т о р и.] П р о ц е с н а о б р ъ щ е н и е т о н а к а п и т а л а	326—439
[А] Възпроизводство и натрупване на капитала в процеса на неговото обръщение]	326—398
¹ [1] Преминаване на капитала от производствения процес в процеса на обръщението. [Единство и противоречие между процеса на	

запазвае стойността на прилагания капитал, процеса на увеличаване на стойността му и процеса на реализация на стойността на произведения продукт]	326—332
[2] Стремеж на капитала към безгранично развитие на производителните сили.] Граници на капиталистическото производство. Свръхпроизводство	332—350
[3] Отрицание на свръхпроизводството от буржоазните икономисти. Неуспешен опит за обясняването му от Прудон.] Как е възможно работникът в цената на купуваната от него стока да заплаща печалбата и т. н. и въпреки това да получава необходимата си работна заплата	350—359
[4] Процесът на капиталистическото натрупване]	359—386
[а] Превръщането на принадлежния труд в капитал като специфична особеност на капиталистическото натрупване].	359—361
[б] Образуване на обща норма на печалбата и влиянието ѝ върху работната заплата на работника. Реализация на принадлежната стойност в размяната между капиталистите]	361—370
[в] Пропорции на капиталистическото натрупване [Обезценяване на капитала по време на кризи].	370—374
[г] Полагане на капитал като пари в различните им функции. «Капиталът изобщо» като икономическа категория].	374—377
[д] Образуване на добавъчен капитал. Превръщане на условията на капиталистическото производство в резултати на самия наеман труд. Възпроизводство на отношението между труда и капитала]	378—386
[5] Първоначално натрупване на капитал	386—398
[а] Исторически предпоставки на капитала и отношението им към вече съществуващото капиталистическо производство].	386—392
[б] Личните услуги като противоположност на производителния наеман труд]	392—398
[Б] Форми, предшествуващи капиталистическото производство	398—439
[1] Природни и икономически предпоставки за присвояване от индивида на обективните условия на труда. Различни форми на общината]	398—421
[а] Първоначалната собственост на работещите индивиди върху природните условия на своя труд]	398—399
[б] Азиатска форма на собственост].	399—401
[в] Антична форма на собственост].	401—404
[г] Германска форма на собственост, отликата ѝ от азиатската и от античната форма на собственост].	404—408

[д) Ограниченият характер на производствените отношения на общинния строй. Богатството в древния свят, в буржоазното общество и при комунизма].	408—412
[е) Обърканост у Прудон по въпроса за произхода на собствеността. Действителните предпоставки за възникване на собствеността. Робство и крепостничество].	412—417
[ж) Причини за разлагането на общината и на почиващата върху нея собственост].	417—421
[2) Историческият процес на възникване на капиталистическите производствени отношения].	421—439
[а) Разлагане на докапиталистическите форми на отношението на работника към обективните условия на труда].	421—425
[б) Отделяне на обективните условия на труда от самия труд. Първоначално образуване на капитал].	426—439
<i>Бележки</i>	443—468
<i>Именен показалец</i>	469—476
<i>Указател на цитираната и споменаваната литература</i>	477—483
<i>Указател на руските преводи на цитираните книги</i>	484

И Л Ю С Т Р А Ц И И

Корицата на тетрадка М, съдържаща «Увода»	17
Корицата на VII тетрадка от ръкописа «Критика на политическата икономия»	49
24-та страница на IV тетрадка от ръкописа «Критика на политическата икономия»	345

Презел Карл Сабитаев
Редактор Райна Спироза
Художествен редактор Тотю Данов
Технически редактор Тодор Бъчваров
Коректор Светла Василева
Корица Милка Пейкова

Код 12 $\frac{9531172611}{0008-18-78}$

Дадена в произв. на 30. IX. 1977 г. Подп. за печат на 26. VII. 1978 г.
Формат 65X92/16. Печ. коли 32,25. Изд. коли 35,70
Тираж 3110. Изд. № 5918
Книжно тяло 0,97 лв. Цена 1,66 лв.

Полиграфически комбинат «Димитър Благоев»